

אירועים מרכזיים השבוע

- ❖ לאחר מס' שבועות של ירידות חדות, סיימו מדדי המניות בוול סטריט את שבוע המסחר החיובי הראשון בחודש יוני בזינוק היומי הגבוה מזה למעלה משנתיים, **על רקע הנסיגה החדה במחירי הסחורות, מדד מנהלי רכש נמוכים מהצפי** (הרחבה בהמשך) והערכות המשקיעים כי נסיגה זו בשילוב הריסון המוניטארי שביצע עד כה הפד (וכן הצפי להמשך ריסון מוניטארי חד) יביאו לירידה באינפלציה ובסופו של דבר לריסון "רך" יותר מן הצפוי. כך, מדד הנאסד"ק זינק בכ- 3.3% ביום שישי (וכ- 7.5% בסיכום שבועי), מדד ה- S&P500 עלה כ- 3.1% ביום שישי (וכ- 6.5% השבוע) ומדד הדאו ג'ונס עלה כ- 2.7% ביום שישי (וכ- 5.4% בסיכום שבועי).
- ❖ בנאומו בפני הסנאט השבוע חזר פאוול על המסרים לפיהם הבנק הפדרלי "נחוש במיוחד" למנוע מהאינפלציה להמשיך ולעלות בתוך ארצות הברית וכי **הכלכלה האמריקאית חזקה מספיק על מנת להתמודד עם העלאות הריבית הקרובות**. עוד אמר פאוול כי "אנחנו ערוכים מאוד לסיכוני אינפלציה כאלו ואחרים ומשוכנעים כי נמשיך לקחת את הצעדים הנדרשים על מנת להשיב את יציבות המחירים". פאוול חזר והדגיש כי הפד שומר על גמישות מרבית בהחלטותיו וכן כי חברי הוועדה ימשיכו לקבל את ההחלטות בהתאם לנתוני האינפלציה ונתונים כלכליים נוספים גם בהמשך.
- ❖ **המערב משיק תכנית חדשה בניסיון להילחם באינפלציה**. במסגרת התוכנית יאמצו המדינות השותפות לתוכנית מחיר מקסימלי לנפט ולגז הרוסי. זוהי למעשה התאגדות צרכנים (המכונה "מונפסון") שמנהיגי המערב מקווים שתהווה משקל נגד לכוח הרב של רוסיה בייצוא משאבי האנרגיה שלה וכן לסירוב של קרטל אופ"ק להגדיל את תפוקת הנפט ולהוריד את מחירו (עוד על השפעת מחירי ייצוא האנרגיה הגבוהים מרוסיה בהמשך). מנהיגי האיחוד האירופי הביעו תמיכה עקרונית בתוכנית, והנציבות האירופית עובדת על הכללתו בסבב הסנקציות השישי על רוסיה.
- ❖ **מחירי הסחורות נסוגים**. לאחר עליות חדות בחודשים האחרונים, כאמור, מחירי הסחורות בנסיגה. ישנן מס' סיבות לירידה זו, כאשר העיקרית שבהן הינה חשש המשקיעים מפני השלכות הריסון המוניטארי החד שמבצעים הבנקים המרכזיים ברחבי העולם שייתכן ויביא להאטה משמעותית בצמיחה ואף למיתון (ולירידה בביקוש לסחורות). כך, בחודש האחרון מחירי הכותנה והגז הטבעי צנחו בכ- 30%, מחיר החיטה ירד בכ- 20%, פולי הסויה ירדו בכ- 17%, הנחושת ירדה בכ- 13% והנפט איבד אף הוא כ- 12% מן המחיר בו נסחר בתחילת החודש. **מגמה זו צפויה להשפיע על מדדי המחירים הקרובים וייתכן שתביא את הבנקים המרכזיים למתן את העלאות הריבית הצפויות**.
- ❖ **ישראל בדרך לבחירות נוספות**. השבוע הודיעו רה"מ בנט ורה"מ החליפי לפיד כי למרות ניסיונות רבים לייצוב הקואליציה הם יעלו הצעה לפיזור הכנסת ולבחירות. יאיר לפיד ייכנס ללשכת רה"מ עד לבחירות הצפויות להיערך ב- 1.11.2022. **בהמשך נציג סיכום כלכלי קצר של הממשלה היוצאת**.

מדדי מניות ישראל	ערך	תשואה שבועית	תשואה מתחילת השנה	מדדי מניות בחו"ל	ערך	תשואה שבועית	תשואה מתחילת השנה
ת"א 35	1820.79	2.53%	-7.95%	S&P 500	3911.74	6.68%	-17.93%
ת"א 125	1879.47	3.05%	-8.61%	NASDAQ 100	11607.62	9.03%	-25.81%
ת"א 90	2110.35	5.20%	-9.41%	DAX 30	13118.13	0.61%	-17.42%
ת"א בנקים	3122.99	0.04%	-8.69%	FTSE100	7208.81	2.33%	-2.38%
ת"א SME 60	720.44	4.61%	-19.94%	EUROSTOXX 600	412.93	2.49%	-15.35%
ת"א נדל"ן	1055.62	9.10%	-17.30%	NIKKEI 225	26491.97	0.23%	-7.99%
ת"א צמיחה	1649.45	3.12%	-16.79%	MSCI WORLD	612.67	4.81%	-18.83%
ת"א ALL SHARE	1875.61	4.84%	-13.90%	HANG SENG	21719.06	4.19%	-7.17%

מדדי אג"ח	ערך	תשואה שבועית	תשואה מתחילת השנה	דירוג ממוצע	מח"מ	תשואה פנימית	מרווח
תל בונד 20	369.09	2.61%	-7.52%	AA+	5.21	1.31%	1.27
תל בונד 60	358.26	2.42%	-6.57%	AA	4.68	1.24%	1.24
תל בונד תשואות	365.13	2.60%	-3.90%	A	3.42	1.75%	1.95
תל בונד צמודות	360.16	2.36%	-5.94%	AA	4.53	1.21%	1.23
תל בונד שקלי 50	376.83	3.20%	-5.69%	AA-	3.89	3.42%	0.97
בונד תשואות שקלי	368.06	3.51%	-4.27%	A-	2.94	4.73%	2.41
תל בונד גלובאל	401.02	2.80%	-1.83%	A+	2.38	5.91%	3.65
תל בונד לא צמודות	359.11	2.91	-4.83%	A+	3.44	3.67	1.26
תל בונד דולר	389.08	0.51%	-8.65%	A+	2.61	5.09%	--

סביבה כלכלית ושווקים פיננסיים

ארה"ב

- ❖ **ארה"ב שוקלת הסרת מכסים על סחורות מסין.** על רקע האצת האינפלציה שוקל הממשל בארה"ב להסיר חלק מן המכסים על סחורות סיניות שהוטלו בתקופת טראמפ. שרת האוצר ילן אמרה כי למכסים שהוטלו אין כל מטרה אסטרטגית וייתכן כי חלקם יוסרו על מנת להילחם במחירים הגבוהים בארה"ב.
- ❖ **מדדי מנהלי הרכש בחודש יוני נמוכים מהצפי.** ברקע הריסון המוניטארי שמבצע הבנק המרכזי בארה"ב, מדד מנהלי הרכש המגזר הייצור ירד לרמה של 52.4 נק' ביוני (לעומת צפי מוקדם ל- 56.0 נק') מרמה קודמת של 57.0 נק'. גם במגזר השירותים ירד המדד לרמה של 51.6 נק' ביוני (לעומת צפי מוקדם לעלייה מרמה קודמת של 53.4 נק' לרמה של 53.5 נק'). נתונים אלו מצביעים על חולשה בפעילות העסקית, בהתאם ליעד של הבנק המרכזי בארה"ב להחליש את האינפלציה. **נתונים אלו, יחד עם הירידה במחירי הסחורות, ייתכן ויביאו לריסון מוניטארי "רך" יותר מהצפוי.**
- ❖ **הנשיא ביידן מבקש להשעות את המס הפדרלי על הדלק לשלושה חודשים,** זאת בכדי להתמודד, ולו באופן זמני עם העלייה החדה במחירו בארה"ב. "למשפחות האמריקאיות שמשלמות הרבה יותר על דלק מגיעה הקלה כלכלית", אמר ביידן בנאומו, וטען כי ההשעה המדוברת, של 18.4 סנטים לגלון דלק, אינה מספיקה. כמו כן, קרא ביידן למדינות עצמן להוריד באופן זמני את המיסים המקומיים על הדלק. יש לציין כי המהלך מעורר התנגדות מצד מחוקקים משני צידי המפה הפוליטית בטענה כי חברות הנפט הן אלו ששייחנו מרוב השפעתו של המהלך. חשוב לציין כי מדינות רבות ברחבי ארה"ב כבר השעו באופן זמני מיסים על דלק בכדי להקל על הצרכנים.

אירופה

- ❖ **בדומה לארה"ב, גם באירופה מדדי מנהלי הרכש בחודש יוני מצביעים על האטה בפעילות.** מדד מנהלי הרכש במגזר הייצור ירד לרמה של 52.0 נק' ביוני (מרמה קודמת של 54.6 נק'). במגזר השירותים ירד המדד לרמה של 52.8 נק' (מרמה קודמת של 56.1 נק').
- ❖ **האינפלציה בבריטניה בשיא של 40 שנה.** בחודש מאי עלה מדד המחירים ב-0.7% (מעל הצפי לעלייה של 0.6%), וברמה שנתיית עלה המדד ב-9.1%, שיא של 40 שנה, כאמור. על פי הודעת לשכת הסטטיסטיקה, עלייה במחירי המזון ומשקאות לא אלכוהוליים, לאחר שנפלו בשנה שעברה, הייתה בין הגורמים העיקריים שהזניקו את האינפלציה. מחירי הדיור, החשמל, הגז והתחבורה תרמו גם כן לעלייה.
- ❖ **אירופה מתקרבת למצב חירום במשק האנרגיה.** גזפרום הרוסית צמצמה השבוע את משלוחי הגז לאירופה ב-40% בשל "תקלה טכנית". הפרשנות המקובלת היא כי רוסיה מנסה למנוע מאירופה לחדש את המלאים לקראת החורף. אירוע זה מתרחש במקביל להאטה ביצוא ה-LNG מארה"ב בשל פיצוץ במתקן של חברת FREEPORT ועמדה קשוחה מצידה של קטאר המסרבת להגדיל את משלוחי ה-LNG שלה ללא התחייבות אירופית לחוזים ארוכי טווח. בצעד חריג מקדמת ממשלת גרמניה מהלך בו צינור NORD STREAM 2 שנבנה לצורכי הזרמת גז מרוסיה לאירופה יולאם וישמש להזרמת גז דחופה ממתקן LNG בים הבלטי.

ישראל

- ❖ **שוק העבודה בישראל ממשיך להשתפר.** למרות העלייה באבטלה לרמה של 3.5% בחודש מאי, שוק העבודה ממשיך להראות שיפור, כאשר שיעור ההשתתפות עלה ל-63.2% מ-62.3%, כלומר יותר אנשים מחפשים עבודה. זאת ועוד - שיעור התעסוקה עלה ל-60.8% מ-60.1% וכן נוספו 55 אלף מועסקים בחודש מאי.
- ❖ **איציק אברכהן חוזר לשופרסל.** חצי שנה לאחר שהודח מתפקיד המנכ"ל, חוזר אברכהן לתפקיד יו"ר הדירקטוריון ומחליף את יקי ודמני שהביא אותו להתפטר מן החברה לפני כחצי שנה. חברי הדירקטוריון הצביעו פה אחד על בחירתו של אברכהן לתפקיד. נזכיר כי שופרסל, הקמעונאית הגדולה בישראל עברה טלטלה משמעותית בחודשים האחרונים כאשר איבדה, כאמור, את המנכ"ל, יו"ר החברה וכן בכירים נוספים; טלטלה שבאה לידי ביטוח בתוצאות העסקיות - ברבעון הראשון של השנה הרווח הנקי נחתך ב-76% עם ירידה בכל הפרמטרים.
- ❖ **בנק לאומי גייס כ-2.75 מיליארד ש"ח בהנפקת מניות.** זאת לאחר שבמקור תכנן לגייס כ-2 מיליארד ש"ח, אך ניצל את הביקושים הגבוהים של כ-6 מיליארד ש"ח. ההנפקה נועדה "לתמוך באסטרטגיית הצמיחה של לאומי ולהרחיב את תיק האשראי האיכותי של הבנק, בעיקר בתחומי האשראי העסקי, המסחרי והמשכנתאות". מטרה נוספת של הגיוס הייתה לסייע לבנק להגדיל את יחס הלימות ההון שלו, לאחר שהגדיל משמעותית את היקף האשראי שהעניק לחברות בשנה האחרונה, בעיקר בתחום הנדל"ן. הרוכש הגדול בהנפקה הינו אהרון פרנקל (שביצע לאחרונה מימוש בחברת גב ים בהיקף של 3.2 מיליארד ש"ח) שרכש מניות בהיקף של כ-930 מיליון ש"ח ויחזיק כ-2.5% ממניות הבנק.
- ❖ **שר האוצר ליברמן הודיע כי בכוונתו להגדיל את הפחתת המס על הדלק לשקל עד חודש אוקטובר.** נכון לעכשיו הופחת הבלו בכחצי שקל עד לסוף חודש יולי ובעת, כאמור מתכוון ליברמן להגדיל את ההפחתה ולהאריכה עד לאוקטובר. ליברמן אמר כי הפחתה כזאת "טובה לתעשייה ולאזרחים, וזה ישפיע גם על האינפלציה וגם על יוקר המחיה". שר האוצר שלל את הטענה כי מדובר בכלכלת בחירות וכי מדובר במהלך שהתחילו לקדמו עוד טרם ההחלטה על פיזור הכנסת.

הממשלה ה-36 – סיכום כלכלי קצר

במהלך שנת קיומה של הממשלה היוצאת, ניתן לזקוף לזכותה הישגים כלכליים אך גם שורה ארוכה של נושאים כואבים בהם לא הצליחה לחולל מפנה.

- ההישג המרכזי של הממשלה היה, כמובן, **העברת תקציב** לשנים 2021/2 וזאת לאחר 3 שנים ללא אישור תקציב. במסגרת התקציב הכה חיוני לתפקוד תקין של המשק, בוצעו מספר רפורמות דחופות למשק הישראלי כגון:
 - רפורמה ביבוא אשר נכנסה לתוקף בתחילת החודש הנוכחי צפויה להגדיל את ההיצע והתחרות במשק הישראלי על ידי הורדת חסמים ליבוא.
 - קידום רפורמת המטרו בגוש דן.
 - העלאת גיל הפרישה לנשים ל-65, לאחר מאבק מתמשך מאז 2003.
 - שינוי מנגנון העדכון של סל הבריאות – כך שיגדל בקצב מהיר יותר ביחס לתקציב הבריאות הכולל. רפורמה מקיפה בתקצוב בתי חולים והחלטה להקמת בית חולים חדש.

האצה כלכלית – הממשלה היוצאת הציגה היפוך מגמה משמעותי ביחס לשנים קודמות עם עלייה חדה בתוצר וירידה באבטלה ובשיעור הבלתי מועסקים. אין עוררין על כך שהנתונים הטובים נובעים בין היתר בשל מגמת ההתאוששות ממגפת הקורונה אך ניכר כי החלטת הממשלה לנהל את המשק ללא סגרים הביאה לתוצאה חיובית מאוד.

הממשלה הנוכחית משאירה את ישראל **באיזון תקציבי חסר תקדים**, לאחר שקיבלה אותה עם גרעון של כ-160 מיליארד ש"ח אשר נגרם בין היתר בשל התמודדות המדינה עם מגפת הקורונה. אין ספק כי היעדר גרעון הינו נקודת מוצא טובה לכל ממשלה אשר תקום ותאלץ להתמודד עם משבר כלכלי גלובלי.

בהיבט יוקר המחיה, ישראל מציגה עליית מחירים של 4.1% בשנה האחרונה. שיעור גבוה אך עדיין נמוך בהשוואה לעליית המחירים שנרשמה באיחוד האירופי (8.1%) ובארה"ב (8.6%). הממשלה לא הצליחה ביישום הרפורמה בחקלאות אשר הייתה עשויה להקל ולו במעט בכל הנוגע למחירי המזון המאמירים.

התמודדות עם מחירי הנדל"ן – ממשלת השינוי לא הביאה כלל שינוי בכל הקשור לעליית מחירי הנדל"ן ובתקופתה נרשמה עליית מחירים מהירה בדומה למגמה של העשור האחרון. עם זאת יש לציין כי לאחרונה נרשם שיא של 30 שנה בהתחלות הבניה, מגמה אשר אם תמשך יכולה להוביל להתקררות שוק הנדל"ן.

נראה כי בסיכומה של התקופה, נתן שוק ההון לממשלה ציון גבוה יחסית לאור ביצועי יתר של מדד ת"א 125 ביחס למדדים המובילים בח"ל בשיעור של כ-15%. ניתן רק לקוות כי כל ממשלה אשר תקום תמשיך בקידום הכלכלה המקומית ותדאג להמשך שגשוגו של שוק ההון.